

**Velja po pošti:**  
 Za celo leto naprej . . . K 60.—  
 Za en mesec . . . K 4.50  
 Za šestmesečno . . . K 25.—  
 Za enoletno . . . K 50.—  
**V Ljubljani na dom**  
 Za celo leto naprej . . . K 45.—  
 Za en mesec . . . K 4.—  
 V spravi prejemni listično . . . 3.50  
**Sobotna izdaja:**  
 Za celo leto . . . K 10.—  
 Za šestmesečno . . . K 12.—  
 Za enoletno . . . K 15.—

# SLOVENEK

**Inserati:**  
 Enostopna politivista (30 mm široka in 5 mm visoka ali oja prostor)  
 za enkrat . . . po 50 v  
 za dva- in večkrat . . . 45 „  
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.  
 Ob sobotah dvojni iztisk.  
**Poslano:**  
 Enostopna politivista K 1  
 izhaja vsak dan izvenredno ne-  
 delje in praznike, ob 3. uri pop.  
 Redna letna priloga vuzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.  
 Rokopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne  
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun  
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.571,  
 bezn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

## Dr. Korošec v domovini. - Ententa z Jugoslovani. V Belgradu proglašena zedinjena Jugoslavija.

### Prihod dr. Korošca.

Še predno je bila proglašena naša svoboda, je dr. Korošec, prvoboritelj za našo svobodo, odšel tja, kamor ga je klicala dolžnost. Mudil se je v Švici in v Franciji, kjer se je posvetoval s Pašičem, s člani jugoslovanskega odbora in zastopniki entente. Delo je bilo veliko in za nas neizmerne važnosti, kakor bo pokazala bodočnost.

Včeraj se je dr. Korošec zopet vrnil na domača tla v domovino. Tako težko smo ga pričakovali. Kurir Rudolf Giunio je napovedal njegov prihod. Vedeli smo, da pride in čakali smo željno svojega voditelja in prvoboritelja.

Včeraj popoldne je telefoniral dr. Korošec iz Podrožice, da se vrača. Vlak je odšel z Jesenic ob 3. uri 50 min. popoldne. Na vseh postajah je ljudstvo najiskrenejše pozdravljalo dr. Korošca. Dr. Korošec se je povsod v prisrčnih besedah zahvaljeval narodu, ki ga je zvesto spremljal v boju za svobodo. Bila je prava triumfalna vožnja. Najjasnejši dokaz, kako ljudstvo ljubi moža, ki je vse svoje delo posvetil narodu in njegovi svobodi.

Ob 5. uri 40 min. je posebni vlak prispel na južni kolodvor v Ljubljano. Vključ temu, da ni bilo mogoče več obvestiti širšega občinstva o prihodu dr. Korošca v Ljubljano, se je vest o povratku dr. Korošca raznesla kakor blisk po Ljubljani. Na kolodvoru se je zbrala tisočglava množica, ki je vključ pozni večerni uri čakala na prihod ljubljanskega naroda. Vlak je prispel. Na peronu zadone viharini živjo-klici. Iz vestibula je stopil dr. Korošec s šopkom zelenja in cvetja v roki. Med množico je šel vihar navdušenja. Živio klicev ni hotelo biti konca. Dr. Korošca je pozdravil v imenu Narodne vlade SHS v Ljubljani predsednik Josip Pogačnik. Tovariša sta se objela in poljubila. Nato se je dr. Korošec v avtomobilu odpeljal med živjo klici v dvorac, kjer se je vršila seja Narodne vlade in kjer je dr. Korošec poročal o svojem delovanju v Švici in Franciji. Z dr. Korošcem se je pripeljal tudi dr. Žerjav.

Pašič in drugi člani Jugoslovanskega odbora se vračajo preko Krfa v domovino.

### Dr. Korošec o političnem položaju.

Dr. Korošec in dr. Žerjav sta dospela včeraj proti šesti uri popoldne v Ljubljano in sta poročala osebno v seji Narodne vlade o posvetovanjih z zastopniki Jugoslovanskega odbora, s srbskim ministrskim predsednikom Pašičem in srbsko opozicijo v Zenevi in zastopniki entente v Parizu. Glede ustanovitve enotne države SHS. se je ugotovilo soglasno naziranje vseh činiteljev, da je treba čimprej organizirati enotno državo celokupnega naroda SHS, zato da nastopimo proti inozemstvu popolnoma edini. Dr. Korošec je poročal obširno o korakih, ki so se storili glede preganjanja naših rojakov v zasedenem ozemlju. Podal je splošno sliko o mišljenju, ki vlada med ententnimi državniki o problemu naše severne in zapadne meje. Naš položaj glede severne meje je kar najugodnejši in je popolna izpolnitev naših narodnih zahtev zagotovljena. Glede zapadne meje stvar se ni rešena in je potrebno, da nastopi cel naš narod z vsem primernim poudarkom in z vsemi sredstvi za rešitev tega vprašanja v smislu visokih idej Wilsonovih. Če bo naš narod trdno vzdržal in če bo vsakdo pripravljen na vse žrtve, mora uspeti naše pravično stališče, da se nam reši celo naše narodno ozemlje.

### Sprejem dr. Korošca po slovenskem ozemlju.

Ko se je včeraj popoldne vozil dr. Korošec po slovenski zemlji proti Ljubljani, je bil skoroda na vseh postajah naj-slovesneje sprejet. Na pozdrave je povdarjal v govorih, da bodi naše čustvo veselo! Edino žalost nam povzroča, da je del naše zemlje okupiran po Italijanih. Toda povem Vam: Povsod na Francoskem in v Švici smo v prvi vrsti zagovarjali naše slovenske zahteve glede Trsta, Goriške, Istre in Dalmacije. Te naše zahteve pozna povsod. Stvar našega celokupnega naroda bodi, da te zahteve podkrepim s svojimi izjavami v dosego enotne in neokrnjene domovine!

### Narodno Veče princu Aleksandru.

#### Adresa Narodnega Veča.

Zagreb, 2. dec. (Lj. k. u.) Sinoči ob 8. zvečer je bila sprejeta delegacija Narodnega Veča SHS, ki se je mudila v Belgradu, da prevede ujedinjenje s kraljevino Srbijo in Črnogoro, od prestolonaslednika in regenta Aleksandra v posebni slavnosti in avdijenci, kateri so prisostvovali tudi srbski ministri Stojan Protić, Ljuba Jovanović ter vojvoda Mišić. V imenu delegacije je pozdravil prestolonaslednika podpredsednik Narodnega Veča dr. Pavelić in prebral adresu, ki jo je sestavilo Narodno Veče, s katero se definitivno in za vedno proglašajo popolno državno ujedinjenje s kraljevino Srbijo in Črnogoro v provizorično državo Slovencev, Hrvatov in Srbov v edinstveno kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev pod vladno dinastije Karagorgjević. Adresa se glasi:

Vaša kraljeva visokost! Čutimo se srečni, da moremo pozdraviti Vašo kraljevo visokost v imenu Narodnega Veča Slovencev, Hrvatov in Srbov v prestolnici osvobodene Srbije kot vrhovnega poveljnika zmagonosne narodne vojske, ki je v skupnem boju z vojskami močnih zaveznikov ustvarila pogoje za uresničenje ogromnega za narodno ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki so, prožeti z idejo narodnega edinstva, izvedli na teritoriju bivše avstro-ogrške monarhije državni preobrat in začasno ustanovili neodvisno narodno državo.

Opirajoč se na veliko načelo demokracije, ki zahteva, naj vsak narod sam odloča o svoji usodi, so izjavili že v objavi Narodnega Veča z dne 19. oktobra, da želijo in hočejo, da se ujedinijo v enotno narodno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki bi obsegala ves sklopljeni etnografski teritorij Jugoslovanov. Da se ta meja udeleži, je sklenilo Narodno Veče v svoji seji dne 24. novembra, da se proglasi ujedinjenje države Slovencev, Hrvatov in Srbov s Srbijo in Črnogoro v eno edinstveno državo ter je izbralo svoje odposlanstvo, ki stopa danes pred Vašo kraljevo visokost, da Vam sporoči ta sklep Narodnega Veča uradno in v svečani obliki. Sklep Narodnega Veča je ta, da naj vrši vladarsko oblast na vsem teritoriju sedaj enotne države Slovencev, Hrvatov in Srbov Njegovo Veličanstvo kralj Peter, oziroma v njegovem imenu regent Vaša kraljeva Visokost. Sporazumno z vladno Vaše kraljeve visokosti in predstojniki vseh narodnih strank v Srbiji in Črnogori naj se ustvari enotna parlamentarna vlada. Vaša visokost! Zelja Narodnega Veča je, da se sestavi provizorična vlada v sporazumu med Narodnim večem in predstavniki naroda kraljevine Srbije, in da se določi odgovornost državne vlade v smislu mo-

dernih parlamentarnih načel temu narodnemu predstavništvu, katera bi morala ostati zbrana, dokler se ne sestane konstituanta, da pride na ta način princip ustavnosti in parlamentarne odgovornosti vlade do popolnega izraza. Iz istega razloga naj bi ostali v veljavi pod kontrolo državne vlade dosednji avtonomni administrativni organi, ki pa morajo biti za svoje uradovanje tudi odgovorni predstavništvu. V tem prehodnem času bi bilo po našem mnenju tudi potrebno, da se ustvari pogoj za končno organizacijo naše edinstvene države. Naša državna vlada bi imela za to poseben nalog, da pripravi konstituanto in naj bi bila v smislu predloženega predloga Narodnega Veča voljena po načelih splošne, enake, direktne, tajne in proporcionalne volilne pravice, ki naj bi se sestala najpozneje šest mesecev po sklenitvi miru. V tem historičnem času, ko stopamo pred Vašo kraljevo visokost kot predstavniki naroda in vsega teritorija južnih Slovanov v bivši avstro-ogrski monarhiji, smo globoko užaloščeni, ker moramo konstatirati, da so veliki in dragoceni deli našega narodnega ozemlja okupirani po četah kraljevine Italije, čeprav je ta zaveznica ententnih držav in čeprav želimo živeti z njo v dobrih in prijateljskih odnosih. Nismo pa pripravljeni, priznati opravičenost kakršnegakoli dogovora, pa tudi londonskega pakta ne, po katerem bi bili prisiljeni v nasprotju z narodnim načelom in principom samoodločbe, da odstopimo del našega naroda tuji državi. Posebno opozarjamo Vašo kraljevo visokost, da italijanska okupacijska uprava krši meje in pooblastila, ki so ji dana v pogojih premirja z glavnim poveljništvom bivše avstro-ogrške vojske, že potem, ko je bil ta teritorij proglašen za neodvisen in integralni del države Slovencev, Hrvatov in Srbov, o čemur bomo predložili državi Vaše kraljeve visokosti vse potrebne dokaze. S polnim prepričanjem pa dajemo izraza svoji nadi, da se bo Vaša kraljeva visokost skupno s celim našim narodom zavzela, da se definitivne meje naše države uredi tako, da bodo v skladu z našimi etnografičnimi mejami in z načelom narodne samoodločbe, proklamirane od predsednika Zedinjenih držav ameriških Wilsona in od vseh držav sporazuma. Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Peter, naj živi Vaša kraljeva visokost, naj živi ves naš ujedinjeni srbsko-hrvaški-slovenski narod, naj živi svobodna ujedinjena Jugoslavija!

### Odgovor regenta Aleksandra.

Na to adresu je podal regent Aleksander naslednji odgovor:

Gospodje odposlanci! Vaš prihod v ime Narodnega veča SHS, kot predstavitelja široke naše narodne misli in Vaše poročilo o njegovem zgodovinskem sklepu z dne 24. novembra, s katerim se proglašajo narodno edinstvo celega naroda in vse naše mile mučene slavne domovine, me je napolnilo z veseljem. Priznavajoč to poročilo sem prepričan, da s tem činom izpolnjujem svojo vladarsko dolžnost, ker s tem dovodimo končno delo do tega, kar so sklenili bratje naše krvi vseh treh imen na obeh straneh Donave, Save in Drine, kar je bilo pripravljeno še za deda kneza Aleksandra I. blagega spomina, in blagega kneza Mihaela, kar odgovarja željam in pogledom mojega naroda. V imenu Njegovega Veličanstva kralja Petra I. proglašam ujedinjenje Srbije z deželami neodvisne države SHS v enotno kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. To redko in historično dejanje naj bo najboljša plača za delovanje Vaše in vseh Vaših tovarišev, ki so

s smelim preobratom vrgli raz sebe tuji jarem. To današnje delo bo najlepši venec na slavnih grobovih mnogih častnikov in vojakov, padlih za svobodo, najlepša veja na grobovih njihovih srečnih vojnih tovarišev, ki so doživeli, da izvojujejo zmago nad vsemi sovražniki z veliko in plemenito pomočjo naših močnih zaveznikov. Vsi so se trudili in žrtvovali, a vi ste dočakali zmago. Vsi so prihleti k Vam in Vi ste bili sprejeti, kakor sprejeme brat brata. Hvala Vam na takem sprejemu v imenu moje vojske. Hvala Vam na poletu, s katerim izkazuje zaupanje kraljevini Srbiji in njenemu narodu, mojemu vzvišenemu očetu Nj. Veličanstvu Petru I. in meni. Morem zagotoviti Vas in Narodno veče, od katerega ste pooblašteni, morem zagotoviti vse Vaše in vse moje brate Slovence, Hrvate in Srbe, katerih voljo in misel predstavljate, da hočem jaz in moja vlada z vsem, kar predstavlja Srbija in njen narod, vedno in povsod delovati samo z globoko, nemajno ljubeznijo bratskega srca nasproti vsem interesom, nasproti vsem svetinjam, ki so mile duši onih, v katerih imenu ste došli k meni.

V smislu vseh želja in ozirov, katere ste mi blagovolili razložiti in s katerim se jaz in moja vlada popolnoma strinjamo, bo vlada takoj ukrenila, da se čimprej uresniči vse ono, kar ste želeli glede začasne in prehodne dobe do sestanka in kraja delovanja velike usilovatelne skupščine.

Jaz hočem biti kralj samo svobodnim državljanom države Slovencev, Hrvatov in Srbov, ostali hočem vedno zvest vsem ustavnim, parlamentarnim in široko demokratskim načelom, zasnovanim na splošni volilni pravici. Radi tega bom prosil Vašega sodelovanja pri poslih vlade, ki bo predstavljal vsa zedinjena očetinjavo in bo ta vlada v stalni zvezi najprej z Vami, potem z Narodnim zastopstvom, s katerim bo delovala in mu bo odgovorna.

Z njim in celim narodom hoče vlada imeti kot prvo nalogo, da se pobriga, da se meje naše države ujemajo z etnografskimi mejami celokupnega našega naroda. Obenem z Vami imam to pravico in nadejam se, da se bodo naši veliki prijatelji pridružili tej pravici, ker odgovarja načelom, katera so sami proglasili in za katere so prelili toliko krvi. Prepričan sem, da se delo osvoboditve sveta ne bo omadeževalo s tem, da se izroči tuji lasti toliko naših častitih, naprednih in zavednih bratov.

Istotako se nadejam, da bo tem ozirom dala izraza tudi s svojimi odločitvami sama kraljevina Italija, ki se ima za svoj postanek zahvaliti istim načelom, ki so jih tako sijajno tolmačili s peresom in delom njeni veliki sinovi prošlega stoletja.

Svobodno smemo povedati, da se v spoštovanju vseh načel in ozirov na prijateljstvo italijanski narod ne bo mogel več držati londonskega dogovora, ki je bil podpisan brez nas in katerega nismo nikdar priznali in ki je bil podpisan v času, ko se še ni mislilo na razpad Avstro-Ogrske. In so zato mnogi nekdanji obziri postali brezpredmetni.

V tem in tudi v vsem drugem, bratje, upam, da bo naš narod za vedno ostal složen in močan, da bo v novo življenje šel vedrega in ponosnega čela, vreden sreče, ki ga čaka. Zato Vas, gospodje delegati, prosim, da moje vladarsko izjavo in pozdrav ponese s svojim milim bratom širimo naše svobodne in ujedinjene Jugoslavije. Živel narod slovenski, hrvaški, srbski! Naj bode za vse čase srečno in slavno naše kraljestvo Slovencev, Hrvatov in Srbov!

Med govorom regenta Aleksandra se je pred poslopjem zbrala velikanska množica ljudi, ki je delegatom prirejala prisr-



ne manifestacije. Občinstvo je navdušeno klicalo »Živela Jugoslavija!« Značilno je, da je regent Aleksander sam rešil vprašanje imena nove države, katero je izrecno nazval Jugoslavijo.

## Skupno ministrstvo.

Belgrad, 2. decembra. Danes se sestavlja skupno ministrstvo države SHS. Med kandidati se imenujejo tudi imena Pašić, Trumbić in dr. Korošec. Definitivnega še ni ničesar sklenjenega.

## Jugoslavija zedinjena

Italijan ima še zaseden velik in najlepši kos našega ozemlja. Naše ljudstvo v okupiranih krajih trpi velike duševne muke radi tega, ker se Italijani obnašajo tako, kakor da bi hoteli tu ostati. Ljudstvo, ki je komaj zadobljeno svobodo tako od srca pozdravilo, ječi danes pod več ali manj težko laško komando.

Ko se je včeraj vrnil dr. Korošec iz Francije, je povedal, da je naša severna meja napram Nemcem po naših željah rešena. Glavno delovanje naših delegatov se je osredotočilo v Parizu in v Švici na našo Goriško, Trst in Istro. Ta vprašanja so se neresena nam doslej ne v prid in ne v škodo. Italijansko okupacijo smatra ententa le za začasno in ni dvoma, da so nam vodilni moške, kakor tudi javno mnenje v ententi naklonjeni. Dolžnost celega naroda našega pa je, da na ves glas ter na vse načine manifestira za to, da so vsi ti kraji naši in da morajo pri nas ostati.

Italijanski krogi to razpoloženje med entento dobro poznajo. Italijansko naziranje se zrcali iz italijanskega časopisja. Medtem ko šovinistično glasilo »Popolo d'Italia« hujska celo na vojsko z Jugoslovani ter o Narodnem Veču piše, da je to le tolpa razbojnikov, udinjana Habsburžanom, je »Corriere della Sera« dokaj treznejši. Ta list v svoji številki z dne 24. nov. razvija o Jugoslovanih te-le nazore: Italija se mora z Jugoslovani sporazumeti, ker si bomo sosedje, in pa, ker se je italijanski narod združil le na podlagi narodnostnega načela. To načelo je list vedno zastopal tudi za Jugoslovane. Na kongresu narodnosti je padla od italijanske strani tudi izjava, da Reka ne spada v območje Italije. — Vendar list sviri entento, naj ne odriva Italije v prilog komaj porajajoči se mladi Jugoslaviji. Bolje bi bilo, da ententa goji čut koncilijantnosti in zmernosti, nego da se poteguje za prijaznost pri Jugoslovanih. Ententa naj gleda dogodke v lastni hiši z istim očesom kakor gleda dogodke v Italiji.

Naziranje tega vplivnega italijanskega lista nam je en dokaz več, da vlada med Italijo in entento dejansko velika napetost, in sicer radi Jugoslovancev, radi našega okupiranega ozemlja. Zato ohranimo trezen preudarek! Italija zahteva nekaj nemogočega, protinaravnega. In ravno zato smo prepričani, da se zahteve Italijanov ne morejo izpolniti. Nasilja, izvršena na naravi, korigira narava sama tako sigurno, kakor tega ne zmore noben zdravnik in noben diplomat. Tu ne veljajo nobeni preudari. Italija zahteva zase naše ozemlje, ki je kompaktno naseljeno po Jugoslovanih, katerih niti eden se noče odreči Jugoslaviji. Niti v Alzaciji in Loreni ni bilo ljudstvo tako kompaktno proti Nemčiji, ko je naše proti pripadnosti k Italiji. Italija nima nad nami nobenih zgodovinskih pravic. Naša slovanska kultura je v teh krajih starejša in višja ko italijanska. Cerkevno slovansko bogoslužje je bilo tod v rabi že tedaj, ko o italijanskem jeziku ni bilo še duha ne sluha. Naše ljudstvo ima neprimerno višjo duševno in materijelno kulturo ko italijansko. Italija nima ne šol, ne industrije, ne dela. Ima 45—90% analfabetov ter nad 350.000 veleposestnikov — to je signatura kulture italijanskega ljudstva. In da bi tako ljudstvo zapovedovalo nad visoko razvitim slovenskim, to bi bilo protinaravno.

Zato, mirno kri in odločnost in pogum, da zahtevamo, kar je naše! Te dni so v Belgradu proglasili zedinjeno Jugoslavijo. Kot zunanji znak, da smo sedaj združeni z Srbijo, ki je bila in je najzvestejša zaveznica entente, je Narodno Veče proglasilo princa Aleksandra za regenta Jugoslavije, in ta je proglasil zedinjenje vseh celokupnih Jugoslovancev. Nočemo se spuščati v razpravo, kako se je to izvedlo. Ugotavljamo le dejstvo, da smo sedaj z Srbijo eno in kot taki smo zavezniki entente. V kratkem, morda že danes, se proglasi tudi skupna vlada, ki bo zastopala naše skupne zadeve tudi na zunaj.

Nova vlada pa naj postrga stari kvas iz časov stare tajne diplomacije ter naj nasloni svojo moč na dejansko sodelovanje najširših ljudskih mas. Naše ljudstvo je dovolj izobraženo in politično izsolano, da bo znalo dati poudarka našim zahtevam. Nova vlada naj ve, da ga ne bo imela boljšega sobojevnika za pravico in svobodo zedinjene Jugoslavije in vseh njenih delov od Soče do Soluna ko široke mase našega ljudstva. Na tej močni in široki podlagi

zgrajena zedinjena Jugoslavija bo ostala močna in neokrnjena; ona bo garancija miru in reda v zvezi svobodnih narodov sveta!

## Dr. Korošec v Radovljici.

Na povratku v domovino je dr. Korošec, vozeč se s poselnim vlakom preko Gorenjske, izstopil včeraj popoldne za nekaj trenutkov v Radovljici. V hihi je bila zbrana na kolodvoru inteligenca in ljudstvo, narodno ženstvo, uradništvo, duhovščina, mladina z učitelstvom, vojaštvo, narodni odbori itd. Čutili smo, da prihaja največja Slovenec, in s tem čutili smo ga pozdravljati. — G. glavar Mencinger je izročil prvoborniku jugoslovanske misli, milijenci slovenskega naroda dr. Korošču najpriscenje in najudanejšo pozdrave v imenu celega okraja, tudi onega dela, ki je začasno okupiran po Lahih. Zagotavljal mu je, da vlada v okraju popolna edinstvo in navdušenje, za kar gre hvala skupnemu delovanju županstva in krajevnih odborov pod zaščito junaške srbske čete, ki preprečuje s sodelovanjem domačega vojaštva nadaljnje prodiranje Italijanov. V splošnem, je poročal g. glavar, vlada jako dobro razpoloženje; le glede preskrbe živili stoji okraj na silno slabih nogah: okraj ni bil namreč nikdar produktiven, a je hudo trpel po nemških in bivših avstrijsko-ogriških četah. G. glavar je prosil dr. Korošca za od pomoč. — Dr. Korošec je nato zatrdil, da ni nobenega dvoma, da se bo vse slovensko ozemlje združilo v skupni in trdni jugoslovanski državi. Glede preskrbe z živili je rekel: »S popolno zanesljivostjo more okraj računati na uvoz živil. V januarju pričakujte sigurno zadostno množino živil.« — Monsignor Ambroz, predsednik okrajnega narodnega odbora, je pozdravil prvobornika za Jugoslavijo kar najpriscenje ter ga prosil, naj izreče odredilno besedo: Kako stoji naša stvar, dobro ali slabo? Dr. Korošec je mirno, a odločno odgovoril: Dobro! — Srbski poročnik Sajević se mu je javil na čelu svoje čete. Dr. Korošca je posebno veselilo, pozdraviti junaške čete srbskih bratov na slovenskih tleh. Med drugim je rekel: »SHS bomo ena država. To skupno domovino bomo branili pred vsakim sovragom. Z globoko zavestjo in s trdnim prepričanjem zagotavljam, da se bodo iztrgali iz italijanskih rok tudi tisti deli naše skupne jugoslovanske domovine, ki so sedaj okupirani in ločeni od nas. Jugoslavija bo in mora biti osvobodena vseh tujih gospodarstev!« Od srbskih vojakov se je poslovil: »Pomozi Bogu!« — Med viharimi živili-klici in prisrčnimi ovacijami se je odpeljal dr. Korošec, naš up in naša dika, dalje proti beli Ljubljani.

## Dr. Korošec govoril na nekem francoskem shodu v Parizu.

V nedeljo se je vršil v Parizu velik shod francoske socialistične stranke. Na shodu je govoril tudi naš dr. Korošec. Sprejeta je bila resolucija v zmislu naše velike Jugoslavije in proti italijanskim imperijalističnim aspiracijam na naše jugoslovansko ozemlje.

## Jugoslavija.

### Trpljenje goriških Slovencev.

Gorica, 28. novembra 1918. Naša dežela je nesrečna. Vojska jo je končala. Premirje, sklenjeno med staro Avstrijo in Italijo, nadaljuje pokončevanje naše dežele. Uboga dežela mora spiti poln kelih grenkosti. Italijani, ki so zasedli našo deželo, se obnašajo kakor absolutni gospodarji, ki smejo poljubno razpolagati z našim imetjem in z nami samimi. Goriški Slovenci se danes čutimo sužnje Italijanov. Italijani se ne obnašajo kakor naši zavezniki, ampak kakor naši sovražniki. Nas štejejo za svoje sovražnike. Preganjajo nas. Mi pa nimamo nikjer zaslombe, nikjer svojega zatočišča. Za nas je pravica umrla. Italijani nas davijo kakor se jim poljubi. Naj navedemo nekaj zgledov.

Italijanska vojaška oblast je odredila, da se morajo bivši avstrijski vojaki iz slovenskih občin podati v Gradišče ob Soči, vzeti s seboj živež za dva dni in da se morajo pokoriti vsem odredbam laških karabinerjev. Nič niso naši fantje vedeli, zakaj jih kličejo v Gradišče. Tako se je na primer v Crničah zgodilo, da je hotel tamošnji g. dekan vprašati italijanskega polkovnika, kaj se bo s temi fanti zgodilo v Gradišču. Polkovnik je zarežal nad g. dekanom in rekel, naj molči. Nekaj italijanski častnik je ob drugi priliki rekel, da bivši avstrijski vojaki morajo vse strelske jarko ob Piavi zasuti in mostove popraviti. Če ne bo zanje drugega dela, potem jih vprežejo tudi v vozove. Občina Crniče je morala neki dan preskrbeti italijanskim vojakom 10 stotov moke, veliko množino sena in drugih živil. Ljudstvo je zbežalo vsled tega.

Komaj domov došli mladeniči in moške so pobegnili v hribe, kjer se skrivajo pred italijanskimi preganjalci. Oseba svoboda je kršena. Mnogi naši fantje so pobegnili preko demarkacijske črte na Kranjsko, da bodo varni pred šikanami Italijanov.

V Gradišču ob Soči držijo naše fante in moške 4 do 5 dni. Tam jih vse močje izprašujejo, tako na primer kakšnega političnega mišljenja je kdo, ali je republikanec, ali monarhist itd. Nekega našega inteligentnega mladeniča iz Volčjedrage so trpinčili s tem, da je moral podpisati reverz, v katerem je stalo, da se obveže, da ne bo agitiral proti Italiji, italijanskemu vojaštvu in pripadnosti teh naših krajev materi Italiji. Zažugali so mu, ako tega ne podpiše, ga takoj odvedejo v ujetništvo.

Italijani rekvirirajo krave, volje, prašiče. Ubogi naši ljudje so kupili še poprej, ko so Italijani prišli, kravico za 7000 do 8000 kron. Nič ne pomaže zatjevanje, da krave niso tu pustili bivši avstrijski vojaki, krava mora iz hleva. In tako pridejo naši ljudje ob kravo in denar.

Te dni je prišel tajnik slovenske občine na goriško okrajno glavarstvo s prošnjo, da bi smeje slovenske občine posluževati se dvojezičnih tiskovin. Dotični italijanski stotnik (Goričan Bramo) je rekel, da tega ne more dopustiti. Na ugovor tajnika, da občine nimajo italijanske zmožnih tajnikov, je Bramo rekel, da si morajo občine pač poiskati takih tajnikov, ki so italijansko zmožni.

Postopanje italijanske vojaške oblasti s slovenskimi deželnimi, državnimi in zasebnimi uradniki, ki so te dni iskali vojaške legitimacije, je kaj čudno. Med temi ko uradniki italijanske narodnosti dobe takoj legitimacije, se pošilja slovenske uradnike na okrajno glavarstvo k italijanskemu stotniku Bramo. Le-ta je v zvezi z raznimi goriškimi Italijanaši, ki mu dajejo informacije o vsakem slovenskem uradniku. Če se stotniku Bramo-tu zljubi, dati tak legitimacijo, potem jo dotičnik dobi, če pa ne, potem mora dotičnik Gorico zapustiti. Nič ne pomaže zatjevanje, da je državni ali deželni uradnik in kot tak pristojen v Gorico.

Te dni je prišel laški kralj v Gorico. Sprejema ni bilo nikakega. Jako značilno. Pred hišo banke Cooperativa v Vrtni ulici, kjer je kralj izstopil, se je zbralo okoli 50 oseb. Kralj jo je iz Gorice kmalu popihal. Na magistratu ga je čakal župan Bombig, a kralj ni prišel.

Zenski spol se v večernih urah boji na ulico. Laški vojaki so nasilni. Zgodilo se je že par slučajev, da so Italijani napadli dekleta, ki so jim komaj ušla. Te dni pa sta se zgodila dva zločina. V trzni ulici pred gostilno g. Maruša so slišali minulo soboto ob 10. uri zvečer strel. Odprli so okno. Na tleh v krvi leželo so našli okoli 20 let staro gosposlično mitvo. Iz spisov, katere so našli pri njej, izhajalo, da je bila iz Ljubljane. Zdi se, da je postala žrtev italijanskih vojakov. Samomor je izključen, ker niso našli pri njej nikakega orožja. — Naslednji dan so Lahii ustrelili drugo dekletko na Stolnem trgu. Zakaj, kdo ve. Ta dva slučaj sta zbežala goriško ženstvo tako, da po 8. uri zvečer ni videti ni ene ženske na ulici.

Italijanska vojaška godba je že večkrat koncertirala zvečer na Travniku. Značilno je, da se skoraj nihče ne zveni za te koncerte. Nekaj večer nisem opazil pri koncertu niti enega civilista. Le okoli 100 italijanskih vojakov je stalo okoli godcev.

Goriški tramvaj ne vozi več. Slovenci se nočejo voziti, italijanski vojaki pa nimajo denarja. Vsled tega so obrat ustavili. Prav je! Goriški Lahii naj že sedaj okušajo, kaj jih čaka, če ostane Gorica pod Italijo. — Znani goriški italijanski trgovec Orzan se je izjavil v neki družbi, da boče Gorica zgubljena, ako pripade Italiji.

Tudi aprovizacija mesta je slaba. Lahii so nam obljubljali belo moko, mast, makarone in riž ter drugo. Do danes ni še nič tega videti. Kruh nam preče tako, da se nikoli ni bil tako slab. Goriški Italijani pravijo, da ne more priti živež iz Italije, ker so mostovi čez Piavo porušeni. Hudomušneži pa pravijo, da so mostovi čez Piavo le za živež porušeni, med tem ko za laško artiljerijo, ki se je vozila čez Piavo, in ki se danes nahaja že v Logatcu, niso bili porušeni.

### Srbske čete odhajajo na Koroško.

Maribor, 3. novembra. Včeraj so odšli na Koroško močni srbski oddelki z novimi povelji.

### Nemške čete pri Velikovecu.

Pliberk, 2. decembra. Nemške čete, ki so nam hoteli iztrgati Velikovec, so se umaknile čez Grabstajn za Krko, kjer se zakopavajo.

### V Beljaku pričakujejo Jugoslovancev.

Beljak, 2. dec. V Beljaku so nabiti lepaki, v katerih se poziva ljudstvo, naj ostane popolnoma mirno, ko bodo zasedle Beljak jugoslovanske čete.

### Naš plen.

Maribor, 3. dec. V Radgoni so naše čete zaplenile izredno veliko živil.

### Stavka še traja.

Maribor, 3. dec. Nemški železničarji in nemško delavstvo v delavnicah južne železnice še vedno stavka. Od nemške socialnodemokratske strani se vrši na delavstvo izredno velik pritisk; delajo s silo in denarjem, kar podpira tudi ravnateljstvo južne železnice. Slovensko osebje vrši v vsakem oziru svojo dolžnost. V delavnicah ne delajo. Vlaku južno od Maribora vozijo redno, proti severu do Spielfelda dnevno po en vlak, nadalje po en vlak na Koroško in proti Ogrski.

### Ptujski mestni zastop razpuščen.

Ptuj, 2. decembra. Danes ob 2. uri popoldne je pred zbranimi zastopniki mestnega urada ptujkega v imenu Narodne vlade SHS vodja okrajnega glavarstva v Ptuj dr. O. Pirkmajer razpustil mestni zastop ptujski ter imenoval za gerenta odvetnika dr. Jurtela. V imenu mestnega zastopa je župan Steudte protestiral proti temu odloku in prečital protest, v katerem izjavlja, da se vda le sili. Nato je zastopnik Narodne vlade, vodja okrajnega glavarstva izjavil, da ima nalog, eventualno tudi s silo udeležiti vladne ukrene. Po tej izjavi je župan Steudte predal posle gerentu dr. Jurtelu.

Ptuj, 2. decembra. (Lj. k. u.) V Ptuj gor vojaško oskrbovališče.

### Boji med italijanaši in Hrvati.

Bakar, 2. decembra. Med italijanaši in Hrvati na Čresu je prišlo do spopada in krviprelitja.

Naši pomorski častniki nočejo pluti pod italijansko zastavo.

Bakar, 2. decembra. Tristo hrvatskih kapitanov je izjavilo, da nočejo pluti pod italijansko zastavo.

### Italijanski kralj na Reki.

Reka, 2. decembra. Dne 4. t. m. je napovedal prihod na Reko italijanski kralj. Italijanski »Consiglio Nazionale« je sklenil v tajni seji, da se morajo še pred odhodom kralja odstraniti iz Reke vsi, ki ne čutijo italijansko.

### Proti italijanski okupaciji.

Bakar, 2. decembra. Reško Narodno veče je poslalo protest proti italijanski okupaciji Lloyd Georgeju, Clemenceau-u, Wilsonu, Aleksandru in Svetozaru Prišičevu.

Lah hoče potujčiti slovansko Primorje, Rim, 2. decembra. (Lj. k. u.) Društvo »Dante Alighieri« je imelo sejo, katere so se udeležili tudi zastopniki Dalmacije, Reke in Gorice. V tej seji se je sprejel enoglasno dnevni red, kjer se zahteva od vlade, da naj močno podpira italijanizacijo onostranskega obrežja, da se doseže povratak Reke, Šibenika, Splita in drugih italijanskih mest k materi Italiji. Sprejel se je tudi predlog, naj se vrši prihodnji kongres v aprilu 1919 v Trstu.

### Djakovska stolica.

Bakar, 2. decembra. Kot kandidata za nadškofijsko stolico v Djakovu se imenujeta dr. Svetozar Risić in katehet v Zemunu dr. Ivo Kraljević.

### Protikatoliška gonja na Hrvatskem.

Zagreb, 2. dec. Jugoslovansko demokratsko udruženje je razvilo prapor proclerkvene in protiduhovniške gonje. Voditelj hrvatskih socialistov Korač je na današnjem sestanku napadel katoliško glasilo »Narodno Politiko« ter hrvatsko duhovništvo.

## Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani

je imelo v mesecu novembru t. l. tri važne, zelo dobro obiskane sestanke. Na prvih dveh, dne 6. in 11. novembra so se sestavili predlogi na naše Narodno vlado o najnujnejših in takojšnjih spremembah v srednjem šolstvu na slovenskem ozemlju. Poročevalec je bil dr. Ilešič. Sklepalo se je 1. o centralnem vodstvu, 2. o učnih zavodih, 3. o učnem načrtu. Debatu je bila poučna in živahna. Glede nemških gimnazij v Ptuj, Ljubljani in Kočevju smo slišali statistične podatke, kako se je umetno vzdrževalo nemstvo teh zavodov. Sklenilo se je, da se nemška gimnazija v Ptuj opusti in nadomesti s primernim slovenskim zavodom. Toplo so zagovarjali, da se Ptuj da slovenska srednja šola, zlasti gg. dr. Požar, Malnar, Vajda, Vesenjak. Glede deželne ženskega učiteljskega v Mariboru je bil predlog enoglasno sprejet: da se opusti. Golenke lahko prestopijo na slovenski zavod šolskih sester istotam. (Nemci ga prenešo v Linz, kakor smo čitali. Op. ur.) Gimnazija v Kočevju se s prihodnjim letom opusti. Na realki v Ljubljani in gimnaziji v Celju ter Mariboru naj bodo temeljni razredi slovenski; po potrebi, če je dovolj pristnih Nemcev iz države SHS, se jim priključijo nemške vspretnice. Realna v Mariboru naj dobi slovensko vodstvo in vsprejemni izpit za 1. razred naj se snovi razpiše. O gimnazijah, realki in učiteljskih v Celovcu in Beljaku je posebno poročilo izdelal dr. Kotnik. Razen prej imenovanih so se debate udeleževali še gg. tovariši: Maselj, Jeran, dr. Dolar, dr. Kušar, dr. Samša. Vadjal, ravn. Fajdiga. — Poročilo in resolucije (I.—IX.) je predsednik društva dne 15. novembra osebno izročil po en izvod poverjenstvu za uk in bogocastje in Narodnemu svetu. — Temeljito delo o prehodni prenosni srednjega šolstva na slovenskem štajerskem je poslala štajerska podružnica; dalje za prehodno prenosno svojih zavodov: realna v Idriji, gimnaziji v Kranju in Novem mestu. — Nasvete o trajni preureditvi našega srednjega šolstva so poslali: ravn. Wester, dr. Pavel Brežnik (Dunaj), dr. Strmšek (Maribor), dr. Pregelj (Kranj), dr. Sanda (Dunaj). Razgovor o njih smo zaradi pozne ure žal morali odložiti. — V seji dne 14. novembra je odbor sklenil sledeči resoluciji:

1. Organizaciji slovenskega srednješolskega učiteljskega pristuje brezdvomno odločujoč vpliv na uredbo našega šolstva.
2. Referent za šolske stvari bodi vzet iz srede učiteljskega; jurist mu bodi podrejen. V pedagoških in osebnih zadevah imej samo referent besedo; prideljeni jurist le v juridičnih. Resoluciji je društveni predsednik izročil poverjenstvu za uk in bogocastje dne 15. novembra. — Dne 26. novembra je odbor sklenil in izročil predsedstvu Narodne vlade ter poverjenstvu za uk in bogocastje te-le tri resolucije:

1. Društvo slovenskih profesorjev zahteva, da se vsa mesta, na zavodih in pri centrali, razpisujejo. To je bila temeljna zahteva vsega srednješolskega učiteljskega v stvari Avstriji. Bo to v korist šolstva, učiteljskega in uprave same.
2. Z ozirom na neupoštevanje tega temeljnega načela pri vseh dosedanjih imenovanjih, kar je med srednješolskim učitelstvom vzbudilo nevoljo in nezadovoljnost, se čuti odbor poklicanega in primoranega, da proti temu načinu imenovanj odločno protestira.
3. Da se takemu avtokratičnemu ravnanju izogne in zanprej res demokratično postopa, naj da poverjenstvo organizaciji srednješolskega učiteljskega, ki so v njej domala združeni vsi tovariši, primeren vpliv v tej zadevi s tem, da pred vsakim imenovanjem na odločujoča mesta in k centrali Društvo slovenskih profesorjev vpraša, nima-li resnih in tehtnih pomislekov v posameznem slučaju.

Na tretjem sestanku dne 30. novembra so se glede volitve obeh delegatov in obeh namestnikov v novi višji šolski sveta navzoči člani po daljši debati popolnoma sporazumeli. Trije zavodi (Kranj, Novo mesto, St. Vid) so poslali pooblaščenca. Kandidati Društva so: Dr. Ant. Brežnik (St. Vid), član, prof. Ant. Sušnik (Ljubljana), namestnik; dr. Simon Dolar (Kranj), član, dr. Benk St. (Ljubljana), namestnik.

Kataster, ki ga je izdelal odbornik prof. Jeran, vsebuje nekaj čez 350 tovarišev, delujočih na slovenskih srednjih šolah (gimnazijah, realkah, učiteljskih obrtni šoli); gotovo 95 odstotkov jih je v društvu.

## Protest Nemške Avstrije proti Jugoslovancem.

Gradec, 2. decembra. (Lj. k. u., K. u.) Provizorična deželna skupščina štajerske je imela danes svojo drugo sejo. Po otvoritvi opominja deželni glavar dr. von Kaan na dogodke na jugu dežele in podeli nato besedo zapisnikarju dr. Tunnerju k nujnemu predlogu, ki so ga predlagale vse stranke deželne skupščine. V tem predlogu se izjavlja, da se dogodki na Južnem štajerskem kar najodločnejše odklanjajo po deželi štajerski in po nemško-avstrijski republiki, temveč da se morajo olajšati s stališča mednarodnega in splošno člo-



veškega prematiranja. V splošnem ti dogodki kažejo kruto trpinčenje avtohtonega prebivalstva in hudo kršijo načela predsednika Wilsona, ki nam naznanjajo samoodlobo narodov. Nihče ne misli na to, da bi narod, ki je z nami prebival v bivši avstrijski Stajski, prikrašal v samoodlobo in otežkočil ustanovitve njegovega državljanstva. Dogodki zadnjih tednov pa ne morejo ustvariti pogoje za potrebni gospodarski in politični sporazum. Nasilne izpremembe naj bodo samo za to, da zabrišejo temu ozemlju pravi pravcati značaj starih nemških naselbin, da bi se zdele kot slovenske naselbine in da preudicirajo odločitev mirovne konference glede narodno političnih mej. Po vseh žrtvah te grozotne vojne, bodi prihranjeno našemu narodu krvolitje. Predlagatelj pričakuje, da bo ta klic po pravici vseh v teh težkih časih že iz razlogov človečnosti zadostoval za odpomoč. Predlagatelj zahteva, da deželna skupščina slovensko protestira proti tem nasilnostim zoper nemško prebivalstvo ter smatra te dogodke ne samo za vikanje v svoje pravo, temveč tudi v območje nemško-avstrijske republike. Obracajo se torej tudi do državne vlade nemško-avstrijske republike z nujno zahtevo, da se priključi temu odločnemu protestu in naj vsposilavi stari pravni položaj.

**Gradeč, 2. decembra.** (Lj. k. u. K. u.) Sklenili so: Zahtevamo takojšnjo vpostavitve starega pravnega položaja po pogajanjih z jugoslovansko vlado. Naposled zahtevamo, da se pogovorom o mejah, kakor tudi k mirovni konferenci z ozirom na vsa narodna in gospodarska vprašanja nemškega prebivalstva na Spodnjem Stajskem pridruži zaupnik, določen po stajski deželni vladi, ki bo dal posredovalcem vsa potrebna pojasnila. Nemško-avstrijski državni svet se naproša, da na primeren način sporoči to obvestilo državam entite. Nujni predlog so sprejeli enoglasno in z viharim odobravanjem. Prešli so potem na dnevni red. Nato je opozarjal poslanec Prisching na časniško vest, po kateri je stavil profesor Waldner kot zastopnik Koroške v državnem zboru predlog, da izreče državni svet stajski deželni vladi grajo, ker izdaja različne dele Stajerske in Koroške zaradi svoje koristi, ne da bi se sporazumela z merodajnimi faktorji. Poslanec Prisching je vprašal deželnega glavarja ali je deželna vlada oziroma njeni zastopniki brez ozira na druge kronovine z vlado jugoslovanske države kaj odredila o deželnih ali državnih mejah in posebnosti ali je dovolila, da smejo Jugoslavlani zasesti nemška ozemlja in nemška mesta na Koroškem, da bi tako odvračala Jugoslavlane od Stajerske. Deželni glavar je odločno zanimal to vprašanje. (Odobravanje) Sporočil je, da so za njegove odločnosti gospodarski komisarji doznali, da nameravajo slovenske čete generala Maistra v Mariboru vojaško akcijo proti popolnoma nemškemu ozemlju na Stajskem. Višji stabni častnik se je nato pogovarjal z generalom Maistrom o teh za občinstvo jako vznemirjajočih vesteh. Ne da bi imel za to pooblaščenja, je ta stabni častnik podpisal dogovor, predložen po generalu Maistru glede zasedbe nemškega ozemlja na Stajskem in na Koroškem. Stabni častnik je izjavil, da smatra vse to le za predlog. Ko so spoznali nespretnost omenjenega stabnega častnika, sta odšla vojaški pooblaščenec Einspinner in gospodarski komisar dr. Elšler z onim častnikom v Maribor, da odpravita ta neveljavni dogovor. General Maister je takoj priznal ničevost dogovora. Deželni glavar dr. von Kaan je še opomnil, da je deželnemu glavarju dr. Lemišcu v Celovcu stvar pojasnil. Ta je vzel to lojalno na znanje. Poslanec Prisching se je zahvalil za poročilo, ki ga bo podal v državnem svetu. Prihodnja seja bo 4. t. m.

## Razna poročila.

### Nemci in Čehi.

**Praga, 2. (Čehoslovski kor. u.)** Dnevnik »Bohemia« je bil danes uradno ustavljen za 8 dni. Opolnoči je bilo v Pragi mirno.

### Poljsko vojno poročilo.

**Varšava, 2. (K. u.)** Poročilo generalnega štaba od 1. decembra: V Volyniji je položaj neizpremenjen. V vzhodni Galiciji se vrše trgovatni boji. Nadmočne ukrajinske sile so Rawa Rusko 29. novembra zvečer in 30. novembra zjutraj napadle. Odabili smo ponovne naskoke. Nasprotnik je imel velike krvave izgube, naše pa niso bile preznatne. Oddelek naših čet je vzel Kamionko in Staro Wies. Drug oddelek je po trgovatnih bojih iz Dawidowa vrzel ukrajinski bataljon z artiljerijo vred. V okolici Chyrowa se vrše boji z nadmočnimi ukrajinskimi četami. Pod pritiskom nadmočnih sil so naše čete opustile Felsztyn. Napade Ukrajincev smo po krvavih bojih odbili.

### Ukrajinci uničujejo boljševike.

**Varšava, 2. (K. u.)** Glasom ukrajinskih uradov je bilo pri Urupu v Kubanskem ozemlju (Kavkazija) pet boljševiških polkov popolnoma uničenih. Kubanske čete so si osvojile velik plen. Ta zmaga pomenja končoveljavno likvidacijo boljševizma na Kubanskem.

### Angleži na Tirolskem.

**Inomost, 2. decembra.** (Lj. k. u., K. u.) Kakor poročajo listi, je dospel v Imst v gornji inški dolini oddelek angleških čet.

### Wilsonova adresa kongresu.

**Newyork, 1. decembra.** (Lj. k. u., K. u.) Pričakuje se, da bo predsednik Wilson poslal v ponedeljek adresu kongresu.

### Požar v dunajskem arzenalu.

**Dunaj, 2. decembra.** (Lj. k. u., K. u.) Požar v arzenalu je bil ob desetih dopoldne omejen. Srednji trakt in skoraj vse desno krilo, kjer je izbruhnil požar, sta izgubljena. Škoda znaša več milijonov kron. Kako je izbruhnil požar, je popolnoma neznan.

## Dnevne novice.

— **Posebno izdajo »Slovenca«** smo izdali danes zjutraj za Ljubljano z novicami, ki so obsežne na prvi strani današnjega lista.

— **Dr. Korošec** je odpotoval danes ob 8. uri zjutraj s posebnim vlakom preko Zagreba v Belgrad. V Zagreb dospe okrog poldne.

— **Cerkveno.** Ljubljanski škof bodo od popoldne 7. decembra dalje do božiča vsaki dan spovedovali v stolni cerkvi in sicer v zadnji kapelici na moški strani. Prihajali bodo v spovednico vsaki dan zjutraj

o peti uri in zvečer tudi o peti uri. Edino v nedeljo 8. decembra zvečer jih ne bo.

— **Iz Tržiča.** Miklavžev večer priredi letos društvo sv. Jozefa v dnevnem zavetišču v četrtki ob 7. uri. Vstopnina 40 vinarjev za družino. Darila za deco naj se prinesejo z natančnim naslovom v zavetišče nekaj ur prej. — Hranilnica in posojilnica je prestopila od centrale k Zadrugi zvezi.

— **Narodni davek.** V Cerknici in okolici je nabral Narodni odbor v Cerknici 12.128 K 80 vin. Seznam darovateljev leži interesentom v pogled v pisarni Narodnega sveta, hotel Union (Srebrna dvorana). Tamošnji okraj se je že ponovno izkazal s prispevki za narodni davek, za kar mu bodi izrečena najsrčnejša hvala.

— **Opozarjamo občinstvo na naslednjo odredbo!** Ker se po železnških skladšnih vrše tatvine v vedno večjem obsegu, je izdano povelje, da tam nameščene srbske straže rabijo orožje proti vsakemu, ki bi se potikal od 6. zvečer do 7. ure zjutraj krog vagonov ali skladišč. Ob tem času je dohod vsakemu prepovedan. Občinstvo naj to — v svrhu osebne varnosti — upošteva ter se po tem ravna. — Stacijsko poveljstvo SHS.

— **Novi veliki jugoslovanski skladni koledar** z velikimi številkami in krasno narodno opremo je izšel in se dobi v Katoški bukvarni v Ljubljani za ceno 8 K, oziroma 8 K 80 v. z draginjsko doklado vred. Po krasni zunanji oprepi, ki je pristno domače delo, nadkriljuje ta koledar vse došedanje tuje izdelke in je brez konkurence. Nalog je majhen in je zaradi tehničnih težkoč nemogoče oskrbeti ponatasa. Za pisarne, gostilne, sploh za vse javne lokale je koledar nepogrešljiv in naj si ga nemudoma omislijo, ker bo v najkrajšem času posel. Tudi v zasebnih stanovanjih bo koledar za okrasek. Posameznih izvodov po pošti ne pošiljamo; treba je naročiti vsaj 6 izvodov naenkrat.

— **Šmo še v Avstriji!** Človek se nehote zamisli — to vprašanje, če sedi tu pri pisalni mizi in gleda pred seboj kopo anonimnih dopisov in ovad, ki prihajajo redno z vsako pošto na to poveljstvo. To je že gnusno. Poveljstvo izrečno izjavlja, da se ne bo oziralo niti na anonimne dopise, niti na ovadbe s fingiranimi imeni. Kdor ima povedati nekaj, kar je v korist domovini, naj stori odkrito — danes si glejmo v oči — s polnim imenom in točnim naslovom, sicer pa naj uporabi svoj čas za bolj pametne stvari. SHS stacijsko poveljstvo v Ljubljani.

— **Sleparji v oficirski uniformi.** Opozarjamo občinstvo, da si razne temne eksistencije — posebno ponoči — našijejo častniške distinkcije in ugajajo vse mogoče lopovščine med ljudmi. S svojim vedenjem zasledujejo na provokaterski način svoje nečedne namene ter zbujaajo v mirnem meščanstvu in med poštenimi državljani razpoloženje proti častniškemu zboru. Dogodilo se je, da so taki »častniki« aretirali mirne ljudi in jih potem proti »okupaciji« izpustili. Opozarjamo zato, da se morajo vse vojaške osebe, častniki in moštvo, ki imajo pravico kontrolirati, izkazati z legitimacijo. Veljavne so edinele legitimacije s pečatom tukajšnjega stacijskega poveljstva. V vseh drugih slučajih naj se take »uradne osebe« izročijo čim bližnji straži. — Stacijsko poveljstvo SHS.

— **Umrla je** v železnških dne 2. decembra ga. Ana Lotrič, žena župana. Bila je vzorna krščanska mati. Naše iskreno sožalje.

— **G. Adolf Ribnikar** ni mogel biti sedaj sprejet od princa Aleksandra v avdienci, ker se mudi v Ljubljani. Poročilo, ki smo je dobili iz Zagreba, tem potom popravljamo.

— **Prvi SHS davčni urad na Koroškem.** Dne 1. decembra je prešel davčni urad v Pilberku v oblast narodne vlade, ki mu načeluje kot pooblaščenec intervent g. Jos. Zazula, tajnik N. S. v Celovcu. Več v oglašju.

— **Invalidom.** Mornariška sekcija bivšega vojnega ministrstva je odgovorila, da bodo začasno še izplačevala in likvidirala svojim invalidom plače. Narodna vlada se je obrnila tudi do drugih oddelkov bivšega vojnega ministrstva, da začasno še izplačujejo invalidom njih prispevke. Odgovora od teh pa dosedaj še ni. Poverjenik za narodno obrambo: dr. Lovro Pogačnik.

— **Stalne odjemalce tobačnih izdelkov** se opozarja, da obstoje za nje vsi dosedajni predpisi, posebno da določbe izdelke v tobačnih trafikah tedaj, kadar so na vrsti in ob določenem času; pod nobenim pogojem ne smejo dobiti svojega deleža prej nego tedaj, kakor veleval seznam, ki je v vsaki trafiki odjemalcem na razpolago. Ako se odjemalce čuti prikrašane, naj se pritoži pri pristojnem oddelku finančne straže, nikakor pa ne sme biti s trafikantom surov; ako pa je, je vsak trafikant opravičen, iskati si zadoščenja na pristojnem mestu. Sicer pa velja predstojajoče tudi ostalim kupovalcem tobačnih izdelkov.

— **Za oslepele vojake** je prejela komisija za vodstvo in likvidacijo deželne uprave od glavnega odbora za obdelovanje barja v Ljubljani 50 K v počestčenje spomina umrlega svojega odbornika Josipa Jamnika, župana na Pijavi Gorici.

— **Opozarjamo** na današnji inserat tvrdke F. Potočnik v Selenburgovi ulici št. 6, I., na desno — slovenska domača tvrdka.

— **Pogreša** se nadučitelj iz Kranjskegore Fran Flere, ki je služil zadnji čas kot praporščak pri 3.-6. h. et.-stotniji v Nikšiću v Crngori. Komur od tam se vrnivših bi bilo kaj natančnejšega o njem znano, prosimo, naj naznani to na naslov: Nadučitelj Pavel Flere, Letuš, p. Rečica na Paki.

— **Postrezite!** Vljudno se prosi vse one vojake, ki so prišli iz Rusije, da sporoče podpisane in natančni naslov pošljejo, kje se nahajajo in v kakšnem zdravstvenem stanju je bil poslednji čas četovodja Ivan Jerše, 5. stotnija 17. pešpolka. Zadnje poročilo o njem je od 15. novembra 1917. Za stroške se povrne. — Josip Jerše, jetniški paznik, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 17.

## Ljubljanske novice.

lj **Sestanek slovenskih častnikov** (rezervnih in aktivnih) se vrši jutri ob osmi uri zvečer v Unionu. Predmet: Častni sod.

lj **Člani gledališkega sveta** naj se zanesljivo udeležijo seje, ki bo jutri v sredo ob pol 9. uri zvečer v pisarni Jadranske banke skupaj z ravnateljstvom Slovenskega narodnega gledališča.

lj **Vsem geometrom.** Pripravljalni odbor društva slovenskih geometrov v Ljubljani sklicuje v nedeljo 8. decembra ob 10. uri dopoldne v uradnih prostorih, Vodnikov trg 5, II., sestanek glede stanovske organizacije. — Posamezna vabila se ne bodo razpošiljala. Dolžnost vsakega je, da se sestanka udeleži. Pripravljalni odbor.

lj **Mestna zastavljavnica ljubljanska** naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 12. decembra redna mesečna dražba v mesecu aprilu 1918 zastavljenih dragocenosti in efektov blaga, perila, strojev, koles itd. od 3. do 6. ure popoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

## Prosveta.

### »Vrtec« in »Angelček«.

»Vrtec« izhaja že 49. leto in je bolj za odraslo mladino (od 10. do 14. leta). Stane na leto s prilogo »Angelček« vred 9 kron in pride otrokom v roko vsak mesec ena številka (zdaj med vojsko včasih tudi po dva skupaj na dva meseca. »Angelček« je pa za mlajšo deco (od 6. do 10. leta) izhaja že več kot 25 let. Stane na leto le 2 K 50 vin. in pride otrokom tudi vsak mesec ena številka v roko (zdaj med vojsko včasih po dve skupaj). Koncem leta pa dajte vse sešitke lepo vezat, pa bo imela Vaša hiša lepo s slikami okrašeno knjigo za družinsko knjižnico. Zlasti »Angelček« naj naroči vsaka krščanska hiša, koder so mlajši otroci! To ni prav, da se naši krščanski starši tako malo brigajo za mladinske liste zdaj, ko je čitanje in splošna izobrazba toliko važnosti in nimajo za domačo vzgojo nobenega boljšega nadomestila.

Kjer je pa hiša količjak premožnejša, pa naročite oboje: »Vrtec« in »Angelček«. Ta vsotica za naročnino se že pozabi. Donašala bo bogate obresti — duševne koristi, ki se z zlatom ne dajo kupiti. Otroci bodo imeli ljubega tovariša, vzgojitelja in učenika v hiši in vi, starši, zadoščenje, da ste tudi sredi najtežjih dni vse storili in blagor svojih otrok.

Pišite in pošljite naročnino na naslov: Upravištvu »Vrtca« in »Angelčka« v Ljubljani, Sv. Petra cesta 80, ali pa izročite naročnino svojemu gospodu župniku ali kaplanu ali pa gospodu učitelju ali učiteljici, ki vam bo vsak rad ustregel in vam list naročil.

pr **Iz gledališke pisarne.** Danes zvečer ob pol 8. uri B. Smetane komična opera »Prodana nevesta« za »B« abonent. Vloga Marinke poje Jana Richterjeva, Jankota, Mihovega sina in prvega zakonca Josip Drvota. Mešetar Kecal je poverjen H. Zahtevu, Vašek L. Kovacu, oboji starši pa sledeči: vloga Krušine poje J. Cermak, njegove žene Ljudmille Anica Vrhunčeva, vloga Mihe pa Pavel Debeve in njegove žene Agate Cirila Medvedova. Vodja glumačev je Vladimir Marek, njegova hči Esmeralda Vera Skalska. Kot Indijane nastopi Josko Zorman, kot Colombina in glumač pa J. Klimentova in V. Vlček. Opero je letos nanovo uprizoril Vladimir Marek, šefrežiser opere, ki vodi tudi režijo, a nanovo naštudiral operni šef Friderik Rukavina. Nove dekoracije je naslikal V. Skružný iz Prage. Solopsešje proizvajata gđc. Klimentova in Bežkova in plesni mojster V. Vlček, ki je naštudiral vse plese. — V sredo, 4. t. m. zvečer ob pol 8. uri opereta »Michujevi hčerki« za »A« abonent. — V četrtki, 5. t. m. zvečer ob pol 8. uri opera »Prodana nevesta« za »C« abonent.

pr **Gospodin Franjo.** Kakor je znano, je zaplenila avstrijska cenzura leta 1914. roman »Gospodin Franjo«, najpomembnejše delo pisatelja Podlimbarskega. Zaradi tega romana je bila razpuščena »Slovenska Matica«, pisatelj sam pa je bil konfiniran na Nižjem Avstrijskem, kjer je kot žrtve tedanjih razmer umrl. Knjigovez Slovenske Maticе g. Ivan Bonač je oddal cenzuri le 10 izvodov. Ostalo zalogo je o pravem času spravil ter jo v svoji kleti zaidal. Ob rojstvu Jugoslavije, čez dobre 4 leta, je steno podrli in izročili knjige Slovenski Matici. Priznanje in hvala, ki gre za to delo g. Ivanu Bonaču, je sama ob sebi umeyna. Ker je cena vsem knjigam povsod poskočila, ker je trpela Matica vsled razpusta občutno škodo in bi rada vsaj deloma nadomestila izgubljeni imetek, je bil storjen sklep, izvodom »Gospodina Franja« nekoliko zvišati ceno. Posamezna knjiga stane 14 K. Na razpolago je v pisarni Slovenske Maticе na Kongresnem trgu 7 I. ob delavnih vsehko popoldne od 3. do 5. ure. Ker je zaloga majhna, naj se tisti, ki knjigo žele, takoj oglasijo.

## Seja Narodne vlade.

Iz 26. seje Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 30. novembra 1918.

V seji sta poročala obširno komisar Narodne vlade za Koroško Smodej o političnem položaju na Koroškem, zlasti v Celovcu, in podpolkovnik Ulmansky o vojaškem položaju na severni meji. Po naročilu Narodnega veča se brzojavi deželnemu odboru v Celovcu, da je odgovoren za vsako nasilstvo, ki bi se zgodilo proti slovenskemu prebivalstvu. Ker je bil v Celovcu aretirani železničar Ivan Zorko, češ, da je veleizdajalec Nemške Avstrije, se store koraki pri deželnem odboru v Celovcu in pri državnem uradu za zunanje zadeve na Dunaju, da se takoj izpusti. — Sklenjeno se nekatero izpremembe glede uradniškega in učiteljskega osobja v zasedenem delu Koroške.

Narodna vlada je sklenila v seji dne 22. novembra t. l., da se ustanove tečajji za poštno in železniške uslužbence, ki naj jih obiskujejo rezervni častniki. V ta namen se pošlje v Zagreb po en zastopnik oddelka za promet in oddelka za narodno obrambo, da doženeta vse podrobnosti, zlasti kje naj se vrše tečajji in koliko slovenskega osobja more približno računati na službo v hrvaškem in srbskem ozemlju.

Profesor dr. K. Lončar je odpotoval po naročilu Narodne vlade v Prago, da informira predsednika čehoslovanske republike Masaryka ob njegovem povratku osebno o jezikovnih razmerah v ozemlju, zasedenem po Italijanih, in o postopanju Italijanov proti slovenskemu prebivalstvu. Čehoslovanska republika se naprosi, da imenuje v Ljubljani svojega trgovskega zastopnika, kar stori obratno tudi Narodna vlada v Ljubljani, in zastopnika v Trstu, ki naj štiti tudi interese Slovencev v zasedenem ozemlju.

Nastavi se začasno osobje pri korespondenčnem uradu v Ljubljani. (Imena priobčujemo na drugem mestu.)

Izvrši se več imenovanj v finančni službi. (Imenovanja priobčujemo na drugem mestu.)

Nemška Avstrija namerava izvesti volitve za bodočo konstituinto tudi v ozemlju, ki spada v območje države SHS. Narodna vlada je odpotila državnemu uradu za zunanje zadeve na Dunaju brzojavno protest, v katerem izjavlja, da bo nameravane volitve v teh krajih preprečila z vsemi sredstvi. To velja zlasti za okraje Radgono, Marenberg, Maribor, Ptuj, St. Lenart v Slovenskih Goricah, za slovenski del Koroške in občno Belo peč na Gorenjskem. Enaka brzojavka se je poslala Narodnemu veču v Zagreb s prošnjo, naj prostira pri Nemški Avstriji.

Narodna vlada se obrne na Narodno veče s prošnjo, naj posreduje pri srbski vladi in čehoslovanski republiki, da se odkaže petrolej in mazilino olje za železnice v ozemlju Narodne vlade SHS, ker bo teh predmetov zmanjkalo v kratkem.

Pri predsedstvu Narodne vlade se sestavi komisija, ki naj izdela načrt glede enakomernega plačevanja uslužbencev z razmeroma enako usposobljenostjo v vseh oddelkih. V komisijo odpošlje vsako poverjenišvo po enega zastopnika.

Notarju Matiji Marinčeku v Tržiču so poveri nad ondotnima usnjarnama K. S. Maljy in Goeken nadzorstvo.

Vsled velikega pomanjkanja stanovanj se sklene, da ugotvi komisija, ali so res vsa stanovanja zasedena in ali nimajo posamezne družine prevelikih ali celo dvojnih stanovanj. Pregledajo se tudi vojaška poslopja in prostori, vzeti v najem za vojaške namene.

Ministerijalnemu tajniku dr. Janku Polcu se poveri zastopstvo Narodne vlade pri likvidaciji ministrstva za socialno skrbstvo.

## Razglasi Narod. vlade.

o **Imenovanje osobja pri korespondenčnem uradu** v Ljubljani. Pri korespondenčnem uradu v Ljubljani se imenujejo začasno: profesor Franc Kobal za vodjo; kot uradniki: Robert Pohar, dosedaj c. kr. urednik tržaške podružnice bivšega c. kr. korespondenčnega urada na Dunaju, Josip Dolanec, dosedanj defin urednik tržaškega bivšega c. kr. kor. urada; Rado Murnik, slovenski pisatelj; Franc Puc, dosedaj sourednik »Slovenca«; Anton Zobec, abs. jurist, dosedaj urednik bivšega tržaškega c. kr. kor. urada; kot tipkarica Frida Heuffel; en uradni sluga.

o **Imenovanja pri finančni službi.** Imenujejo se začasno: višji finančni svetnik Avgust Reich za finančnega okrajnega ravnatelja pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Ljubljani; finančni svetnik dr. Ivan Rupnik za višjega finančnega svetnika in finančnega deželnega ravnatelja; finančni svetnik Maks Kostanjevec za višjega finančnega svetnika in namestnika finančnega deželnega ravnatelja; računski svetnik Anton Petrovič za višjega računskega svetnika in vodjo računskega oddelka finančnega deželnega ravnateljstva; finančni svetnik in predstojnik oddelka II. finančnega deželnega ravnateljstva v Ljubljani dobi značaj in naslov višjega finančnega svetnika.

o **Pošta in železnica na Koroškem.** V prihodnjih dneh prevzame ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani progo Celje-Spodnji Dravograd, ki je spadala dosedaj pod nemško ravnateljstvo v Beljaku, v svojo upravo. Prometni oddelek Narodne vlade se ravna po načelu, da prevzema v skupno enotno upravo vse proge državnih železnic, ki teko v političnem območju naše države. Tudi poštni uradi v krajih, ki so jih zasedle naše čete, se prevzamejo. Splošno je narodno-politični položaj za nas na Koroškem zelo ugoden.

o **Južna železnica.** Ker je južna železnica last privatne družbe, se proge niso mogle prevzeti, ampak se je sklenil poseben dogovor, da vrši generalno ravnateljstvo južne železnice na Dunaju svoje posle naprej. Vsem prošnjam za prometne in druge izpremembe torej ni moči ustreči, pač pa se v najkrajšem času zasedejo vsa važna mesta v našem ozemlju s slovenskim osobjem.

o **Železnickemu osobju.** Od več strani prihajajo z mnogimi podpisi opremljene pritožbe proti posameznim predstojnikom tudi slovenske narodnosti. Prometni oddelek Narodne vlade bo vse te pritožbe natančno preiskal in vse nedostatke odpravil. Opozarja se pa vse uslužbenstvo da točno izvršuje vse službene predpise, da v službenem pogledu varuje disciplino in izvršuje ukaze svojih predstojnikov. Uslužbenstvo naj vkljub marsikaterim neljubim razmeram, ki se izhajajo iz starega režima, ohrani mirno kri do končne ureditve vseh narodnih in železnških razmer.

o **Vsi okrajni in okrajni zdravniki** na deželi celega II. vojnega okrožja (Kranjsko, Koroško, Stajersko in kar je Primorskega), ki so bili dosedaj v vojaški službi doma, v zaledju ali na fronti, in so sedaj doma in ne opravljajo več vojaške službe, naj se nemudoma javijo poverjeništvu za narodno obrambo (zdravstveni referat), da dobijo veljavne odpustnice, sicer se jih smatra še za mobilizirane. (Ime, rojstno leto, kje je doslej služil, kje je nastavljen sedaj). Poverjenišvo za narodno obrambo: Dr. Lovro Pogačnik.

## Aprovizacija.

a **Prodaja moke.** Od četrtka, dne 5. t. m. do vštete sobote 7. t. m. se bode oddajalo na vsako močno izkaznico po pol kilograma pšenične moke za pecivo štev. 0. Kilogram moke stane 2 kroni 66 vin. brez vrečice.

a **Pšenični zдроб za otroke do 3. leta** se bo oddajal v vojni prodajalni Gosposka ulica po sledečem redu: Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami št. 1 do 300 dne 9. decembra, št. 300 do 600 dne 10. decembra, št. 600 do 900 dne 11. decembra, št. 900 do 1200 dne 12. decembra, od 1200 naprej dne 13. decembra. Za vsakega otroka se dobi 1 kg pšeničnega zdroba, ki stane 2 kroni 80 vin. Stranke naj se strogo drže določenega reda, da ne bo nepotrebnega postajanja. Drobliž je pripravljen.

a **Vžigalice za I. okraj.** Stranka I. okraja prejme vžigalice na zelena pakazja za krompir v sredo dne 4. t. m. pri Muhleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 300, od 9. do 10. št. 301 do 600, od 10. do 11. št. 601 do 900, od 11. do pol 12. št. 901 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 škatlic žveplenk, kar stane 1 kroho.

a **Prodajalci sladkorja se vabijo**, da se takoj zglašajo v aprovačni blagajni na Poljanski cesti št. 13, prtiliče, radi nakazila in plačila sladkorja in sicer: I., II. in III. okraj dne 6. decembra; IV., V. in VI. okraj dne 5. decembra, VII., VIII. in IX. okraj dne 4. de-



cembra. Denar je prinesli s seboj. Sladkor se dobi v cerkvi sv. Jožefa. Na vsako sladkorno izkaznico se dobi pol kilograma sladkorja. Kilogram stane 3 krone 20 vin.

a Meso na rdeče izkaznice B. Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala goveje meso na rdeče izkaznice B v sredo, 4. t. m., in v četrtek, dne 5. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določeni so ta-le red: V sredo, dne 4. t. m., popoldne od 1. do 2. ure štev. 1 do 200, od 2. do 3. ure štev. 201 do 400, od 3. do 4. ure štev. 401 do 600, od 4. do 5. ure štev. 601 do 800, od 5. do 6. ure štev. 801 do 1000, od 6. do 7. ure štev. 1001 do 1200.

od 4. do 5. ure štev. 1201 do 1400, od 5. do 6. ure štev. 1401 do 1600. — V četrtek, dne 5. t. m. popoldne od 1. do 2. ure štev. 1601 do 1800, od 2. do 3. ure štev. 1801 do 2000, od 3. do 4. ure štev. 2001 do 2200, od 4. do 5. ure štev. 2201 do 2400, od 5. do 6. ure štev. 2401 do konca.

a Inozemsko meso. Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala inozemsko meso v sredo, dne 4. t. m. popoldne od 7. do 9. ure v cerkvi sv. Jožefa. Kg stane 20 kron.

a Krompir za stranke IV. okraja, ki pri zadnji razdelitvi niso prišle ponj, bo oddajala mestna aprovizacija v sredo, dne 4. t. m. od

2. do 5. ure popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja. Kg stane 80 vin.

a Krompir za V. okraj. Stranke V. okraja prejmejo krompir v četrtek, dne 5. t. m., in v petek, dne 6. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni so ta-le red: V četrtek, dne 5. t. m. popoldne od 8. do 9. ure štev. 1 do 110, od 9. do 10. ure štev. 111 do 220, od 10. do 11. ure štev. 221 do 330, popoldne od 2. do 3. ure štev. 331 do 440, od 3. do 4. ure štev. 441 do 550, od 4. do 5. ure štev. 551 do 660. V petek, dne 6. t. m. popoldne od 8. do 9. ure štev. 661 do 770, od 9. do 10. ure štev. 771 do

880, od 10. do 11. ure štev. 881 do 990; popoldne od 2. do 3. ure štev. 991 do 1100, od 3. do 4. ure štev. 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja. Kg stane 80 vinarjev.

Izgubila se je v ponedeljek jutraj blizu semenišča črna usnjata denarnica s srednjo vsoto denarja in štev. od posredovalnice za obleko. Oseba, ki jo je opažena pobrala, se proti, da jo proti nagradi prinese na uredništvo »Slovenca« ali pa v Ciril Metodovo ulico štev. 19 v prtiličje.

**Vijudna prošnja.** Neki gospod, ki se je prvi dne novembra vrnil iz ujetništva v Sislburgu, petrograjska gubernija, na svoj dom v Celje, ve natančneje podatke o smrti Franca Virant, mizarja iz Ljubljane. Dotični gospod se prosi, naj proti povračilu vseh stroškov vse podatke o Virantu sporoči njegovi ženi Ani Virant, Ljubljana, Rožna ulica 8.

**3 kg slanina** dam za nagrado onemu, ki mi preskrbi kuhinjo z eno ali 2 sobama kot stanovanje v sredini mesta, najraje na Poljanski cesti. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mirna strankas«.

**Lokal za trgovino.** manjši, pripravljen, z vsemi pritliklinami (ako le mogoče tudi z gostilno) v prometnem kraju v mestu ali na deželi, zeim vzeti v najem. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Slovenca« pod št. 4744.

**Prostori za trgovino** večji ali manjši, za prodajo živil, se iščejo. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod št. 4751.

**Kožuh,** lep, topel, iz dobrega blaga, posebno pripravljen za zimsko potovanje ob odprtih železniških oknih. Ogleda se: Gradišče 14, I. nadstropje, vrata 2. 4754

**Gospod** trgovsko izobražen, želi v svrhu ženitve znanja z gospodnično resnega značaja. Prijazne ponudbe pod »Ženitev« na upravo lista.

**Garnitura** obstoječa iz ovratnika, mufa in manšetov (biber) se prodaja. Istotam tudi temnomoder damski kostum, svilena bluz, črn velour-klobuk in visoki čevlji 38 1/2. Ogledati si je mogoče predmete na Poti v Rožno dolino 42/I. nadstr. od 10.—2. pop.

**Lahek voz** (šupar) samo v dobrem stanju se kupi; event. se da nekaj tudi v živilih. Dalje se kupi tudi kom. oprema (komati) za par pletna konj srednje velikosti. Ponudbe na: Fran Oblik, Sv. Gregor, p. Ortnek, Dolenj. 4779

**Lepo posestvo** v bližini Celja, pripravljen za gostilniško in trgovsko obrt, v obsegu 17 oralov, s hišo in gospodarskimi poslopiji v najboljšem stanju, se z živino vred takoj ceno prodaja ali da v najem. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 4799 ako znamka za odgovor.

**Papirna stroka - sijajna eksistenca!** Za prevzetje in samostojno vodstvo velikega prvovrstnega tovarniškega skladišča papirja, ki se bo osnovalo v Ljubljani, iščem s 1. januarjem 1919 vseskozi strokovno izobraženo moč. Pogoj: popolno znanje slovenščine. Ponudbe naj se pošiljajo na trdko: Lavoslav Tausig, trgovina papirja na debelo, Zagreb, ilica 31. 4797

**Orlovske telovadne potreščine** in za kroje I. Podiesnik, trgovina s klobuki in modnim blagom, Ljubljana, Stari trg št. 10. Pošta naročila se razpošiljajo le po povzetju.

**Kuharica, spretna, mlada,** kakor tudi **krepko dekle** ki bi znalo dobro prati in likati, se sprejmeta k gospodi na Hrvaško. Plača in oskrba dobra. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod številko 4791.

**Oglje,** bukovno, se prodaja vsak torek in vsak petek nadalje, dokler traja zaloga na Glincah pri gostilni Kramer na dvorišču. Cena za kg je 115 K. Kupec naj vreče prinese seboj. Prodaja trdka A. Kušan, Ljubljana.

**Kuharica se išče** za večjo trgovsko hišo v Savinjski dolini, ki naj bi znala tudi navadna dela na vrtu opravljati. Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo »Slovenca« pod šifro: J. P. 4820.

**Organist in cerkovnik** se sprejme v Gorenjskem. Mesečna plača 65 K, prosto stanovanje, užitek njive in gozda, prostovoljna pšenična in prosena bira. Postranskega zaslužka je okoli 500 K. Treba je poučevati društveno petje in tamburanje. Nastop službe 15. decemb. Župnijski urad v Smledniku.

**Občinski tajnik,** večš vseh pisarniških poslov, samostojen v konceptu, ki govori slovensko, srbohrvaško, nemško in italijansko, išče enakega mesta. Naslov se izve v upravništvu »Slovenca« pod številko 4828.

**Svinjska mast,** domača se zamenja za sladoled. Več se izve v Gradišču št. 3, v slaščičarni zraverpekarne Schrey.

**Vojaki-čevljarji in barvar** se sprejmejo za vodo za popravljanje montur v Vevčah, p. Dev. Mar. Polje pri Ljubljani.

**Hišo v Ljubljani** kupim. Cena od 50 do 80.000 K. Cenjene ponudbe prosim na upravo »SLOVENCA« pod šifro »Hiša«.

**Praktikant** na kakem večjem posestvu želi postati gospod 24 let z višjo šolsko izobrazbo, vešč v govoru in pisavi slovenskega ter nemškega jezika, z lepo pisavo ter splošno nabožen. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kmet, praktikant 4798«.

**Trgovec,** soliden in marljiv, želi stalno ali železniški trgovini kot poslovodja, skladiščar ali kaj slilnega. Pisma se prosijo na upravo Slovenca pod št. 4831

**Farovskega blapca** iščem, ki bi bil razumen, soliden in gospodarski na srednje velikem posestvu, pošten in priden; najraje takega, ki bi hotel za vedno ali vsaj za del časa ostati pri hiši. Nastop službe takoj ali ob novem letu. Plača po dogovoru. Ponudbe na A. Orehek, župnik, Struge, pošta Vidom-Dobropolje, Dolenjsko. 4809

**Bonbonov** raznovrstnih, vsako množino na drobno in debelo po nizkih cenah ima naprodaj trdka Fran Medica, Ljubljana, Trzaska cesta št. 4. Istotam se dobi več praznih zabojev.

**Gospodinja in dekla** se sprejmeta v župnišči nišcu z malim posestvom. Posreduje upravništvo »Slovenca« pod št. 4814, ako se priloži znamka za odgovor.

**Meterska drva** lepa, suha, se prodajo po ploščah ali zamenjajo za podplate, petrolej ali za sladkor. Kdor želi kak vagon drv, poizve za naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 4837, ako priloži znamko za odgovor.

**Služkinja** se sprejme z dobrimi pričetki, nišcu za domačo postrežbo proti prehrani in 30 K mesečne plače k boljši družini brez otrok v Krškem. Ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod št. 4836.

**Mimi Anzele** naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je njena iskreno ljubljena stara teta, gospa

**Marija Jager** vdova ščeparskega mojstra danes, v nedeljo 1. decembra ob 11. uri dop. v visoki starosti 85 let, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne rajnice bo v torek dne 3. t. m. ob pol 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 6. Priporočam jo vsem, ki so blago pokojnico poznali v blag spomin in molitev. Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Jakoba. Ljubljana, 1. decembra 1918.

**REZI** po dolgi in mukopolni boleznini nedeljo dne 24. novembra — večkrat previdna s sv. zakramenti — mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb je bil 25. novembra na pokopališču na Koroskibeli. Naj ji bo zemljica lahka in blag ji bodi spomin!

**Franjo Verwega,** gozd, upravitelj na Javorniku.

**dr. jus. Franc Košmelj** pravni praktikant dež. sodnijske in res. častnik Truplo ljubljenskega pokojnika blagoslovilo se bo dne 3. t. m. ob pol 2. uri popold. pred mrtvašnico dež. bolnice odkoder se prepelje v rojstni kraj.

Pogreb se bo vršil dne 4. t. m. v Železnikih.

Železniki-Ljubljana, 2. dec. 1918.

Žalujoči ostali.

Izraz vsakega posebnega obvestila.

**Ano Lotrič** ki je danes ob 11. uri popoldne Bogu udana, večkrat previdna, izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb pokojnice se vrši v sredo 4. decembra ob 10. uri popoldne na pokopališču k sv. Frančišku.

Sv. maše se bodo opravile v več cerkvah.

Priporočamo jo v molitev in spomin.

Železniki, 2. decembra 1918.

Zalujoči: Ivan Lotrič, župan, soprog, — Anton sin, Minka Pott, Ančka, Francka, hčere, — Anton Benedičič, Janez Benedičič, brata, Karel Pott, zet. — Vnuiki in vnučkinje.

**Dražba grajščine.**

Ena najlepših kranjskih grajščin, Mokrice pri Jesenicah na hrvaško-stajerski meji, pol. okraj Krško, 4 km od Samobora, 8 km od Brežic, 30 km od Zagreba oddaljena, s prav dobro ohranjenim gradom, obsežnimi gospodarskimi poslopiji, 300 orali ekonomijskih zemljišč, 1500 orali gozda, pritliklinami, lastnim lovom in ribarstvom itd., pride vsled zahtevane razdružitve solastnikov in sklepa E 11/18 deželne sodnije v Ljubljani

dne 7. svečana 1919

ob 10. uri popoldne v sobi št. 123 deželne sodnije v Ljubljani na javno dražbo.

Vzključna cena 1 milijon kron. Vadij 100.000 kron. Dražbeni pogoji in cenilni zapisniki so na vpogled v spisih deželne sodnišča v Ljubljani op. št. E 11/18.

Pojasnila daje: Aleksander conte Economo, Samobor na Hrvaškem, Villa Wagner, in Gabro Glisic, Ljubljana Dalmatinova ulica 3/1.

St. 1214/Pr. 4816

**Razpis.**

Podpisana komisija razpisuje sledeče službe

**okrožnih zdravnikov**

na Kranjskem:

1. V Fari v kočevskem okraju s sedežem na Petrinji z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnice in Banjaloko 3000 K na leto;

2. na Grosupljem v ljubljanskem okraju z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

3. v Kostanjevici z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

4. v Litiji z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

5. v Logačju s sedežem v Planjici z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;

6. v Ložu z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

7. v Novem mestu z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

8. na Raki v krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtem in vinogradom;

9. v Senožečah z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

10. v Žužemberku z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške uradne dneve v Ambrusu, Aidovcu in Smuku 800 K letne odškodnine in 400 K stanarine od zdravstveno okrožnega zastopa.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisani komisiji

do 31. decembra 1918,

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, jugoslov. državljanstvu, fizični sposobnosti, pravosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

**Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave.**

V Ljubljani, dne 30. novembra 1918.

**Naznanilo.**

Se usojam čast. prejšnjim naročnikom kakor tudi sploh sl. občinstvu naznaniti, da bo brivnica za postrežbo zopet odprta. Tudi naznanjam čast. odjemalcam da bo trgovina v naprej celi dan dostopna in se priporočam za nadaljno oz. zopetno naklonjenost.

4823

**Štefan Stirmoli,** Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

**„Jugo“ - milo za pranje**

v zboljšani kakovosti, belo, v kosih po četrt kilograma. Cena zaboja s 25 kilogrami (vsebujočega 100 kosov) 110 kron franko zaboj iz Zagreba. Poštni zabojki po 4 kg za netto 28 kron franko. Dobiva se po povzetju pri eksportnem podjetju M. Jünker v Zagrebu št. 39, Petrinjska ulica št. 3.

Pri naročilih se prosi predplačilo polovice zneska.

**Čevlji**

z gumijastimi podplati se zopet dobe, kakor tudi — USNJATI NABITKI pri PETER KOZINA & CO., v LJUBLJANI na Bregu št. 20. 4447

**Edina slovenska veletrgovina** umetnega cvetja in pogrebnih potreščin

**Anton Z. Finžgar** VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d. Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

**METLE**

najboljše vrste, izredno lepo, trpežno in okusno izvršene, dobavlja na drobno in debelo po tovarniški ceni 4444

**„Globus“**

prva jugoslovanska metlarska industrija. POSLOVALNICA: ZAGREB, JELACICEV TRG broj 21. Telefon: 9-73.

**Krema za britje**

najboljša kakovost, rabljiva brez vode. 1 porcelan. lonček K 7-50

**Milo za britje**

pristno, najboljše vrste 8 kosov 9 K 1 kg K 34.— Pošilja proti naprejš. poslatvi denarja

M. JÜNKER, eksportna trgovina Zagreb 39, Petrinjska 3.III. Hrv.

**Zagrebski sir ala „LIPTAVEC“**

pošiljam po Kranjskem, Stajerskem, Koroskem, v Istri in Dalmaciji v zabojčkih po 20 kg brutto za netto za K 220.— franko poštne in zaboja. Radi nagleje odpreme prosim, da se pošlje denaj naprej. S. SCHILLER, veletrgovina sira, ZAGREB, Gundulićeva št. 1.

**Dne 5. grudnia se na prostovoljni javni dražbi v prostorih prvega javnega skladišča „Balkan“ na Dunajski cesti št. 33 prodaja 24 prvovrstnih originalnih, starih perzijskih preprog.**

Interesenti in ljubitelji preprog se vabijo k tej javni dražbi. 4730

**Mast, salami in suho meso**

ter drugo submesno blago pošilja nad 5 kg J. GIGOVIC, Nova Gradiška, Stavenija. Denar naprej ali 50% naplačila.

Prodaja se iz proste roke

**parna žaga z mizarstvom**

v večjem mestu na Spod. Stajerskem. Mizarstvo je opremljeno z vsemi potrebnimi stroji in orodjem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4781.

**Prispevajete za sklad S. L. S.**

**Konjak**

za oslabele valed starosti, proti slabostim v želodcu in proti izgubi telesne moči je stari vinski konjak pravo poživljenje. Pošilja dve poliliterski steklenici franko z zabojčkom vred za 60 K

**BENEDIKT HERTL,** graščak na graščini GOLIC PRI KONJICAH, Štajersko. 3369

**Cenilna komisija za stvarno demobilizacijo** pod livoli ima med drugimi še na razpolago nekaj zelo dobro obranjenih in praktično konstruiranih

**snežnih plugov**

kateri bi bili pripravljeni posebno za občinske in okrajne ceste. — Interesenti se vabijo.

**Društvo inženjerjev vabi na svoj 5. redni občni zbor**

ki se vrši dne 8. decembra 1918 ob 10. uri popoldne v Mestni posvetovalnici v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1.) Naznanila predsedstva;

2.) poročila odbornikov in preglednikov;

3.) volitve;

4.) predlogi;

5.) slučajnosti.

Pismene prijave za vstop v društvo naj se vpošljejo pod društvenim naslovom na Turjaški trg št. 1.

**Obročce za avto** velikost 815/105 4825

se želi kupiti. Ponudbe na

Antona Rittmann Maribor ob Dravi Stolni trg št. 11.

**30 % ceneje** od današnjih cen dajem razne vrste najboljših

**toaletnih mil** dokler kaj zaloge.

Leopold Zeisler, Zagreb Margaretska ul. 6/I, odd. 1.

Zahtevajte cenik! 4824

**Advokat** 4832

**dr. Beno Saboti** v Kranju

se je vrnil iz vojaške službe in vodi zopet osebno svojo pisarno.

Zenske plašče in kostume za dame, obleke, zimske suknje, površnike za gospode najhitreje izdeluje po najnovejši modi in kroju

**F. Potočnik** 4830

krojač za dame in gospode

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6, I. d.

Istotam se obrača vsa garderoba za dame in gospode. Samo krojaško delo! Najnovejši modeli vedno na razpolago.

Št. 576.

**Narodna vlada SHS v Ljubljani.** Komisariat za Korosko.

K. k. Steueramt Bleiburg

za delokrog narodne vlade v Ljubljani; in dom 29./30. novembra 1918 prevzel iz knet

**SHS davčni urad Pliherk**

s slovenskim uradovanjem na novo umestil.

Od 1. grudnia 1918 dalje se bodo torej vsi davki, pristojbine in drugi zneski na račun omenjene države SHS upisovali v vsprejemali, ter izplačala iz blagajne države SHS izplačevala.

Predpisi, vplačevalni in izplačevalni termini ostanejo začasno isti, dokler jih država SHS ne bode z novimi določili nadomestila.

S tem se stranke s pristavkom opozarjajo, da se od 1. grudnia 1918 dalje zopet vse davčno poslovanje redno vrši z ednim razločkom, da ne bode imenovan urad svojih ukazov dobival več iz Celovca temveč iz Ljubljane, ker s tem dnem davčni okraj Pliherk ljubljanskemu finančnemu okrožju pripade